

APERITIFF

www.tiff.ro

Publicație oficială a TIFF | # 09 | 14-15 English pages

Sâmbătă | 31 iulie | 2021

ISSN 2784 – 3149, ISSN-L 2784 – 3149

BANCA TRANSILVANIA®

România sălbatică

Mii de kilometri parcurși, circa o sută de ore de filmări și mai bine de 10 ani de muncă au fost necesari pentru documentarul de două ore care prezintă imagini, în premieră, din regiuni spectaculoase și greu accesibile, precum și povești unice despre biodiversitatea țării. Realizatorii Dan Dinu și Cosmin Dumitrache au relatat povestea din spatele peliculei pentru AperiTiff.

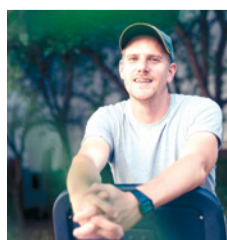
Documentarul *România sălbatică* va fi difuzat astăzi, de la 21.45, la Poligon Park Florești și de la 18.15, la cinema Florin Piersic.

»Pagina 8

Gala de decernare a Premiilor TIFF

Live performance cu Damian Drăghici & Brothers și Mădălina Pavăl, urmat de filmul *Noaptea regilor* »Pagina 2

Harry Macqueen

Cunoscutul actor și regizor a vorbit cu AperiTiff despre povestea tulburătoare a filmului său, *Supernova*. »Pagina 3

Copacul dorințelor

Un film plin de emoție, de speranță, care abordează un subiect dureros, spune regizorul Andrei Huțuleac

»Pagina 9

INFORMAȚII BILETE

VÂNZAREA BILETELOR:

ON-LINE pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF 2021**. Biletele cumpărate on-line sau prin aplicație se supun aceluiași reguli din politica festivalului.
DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 19 iulie 2021:
Cinema FLORIN PIERCIC, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
 iar din 23 iulie în **Piața Unirii**:
Luni, 19 iulie – joi, 22 iulie: 11:00 – 19:00;
Vineri, 23 iulie – duminică, 1 august: 09:00 – 23:00.

ATENȚIE!

Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar trei puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

- **Bilet de intrare unic** (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 20 lei.
- **Bilet matineu** (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile în aer liber:** 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF:** 15 lei
- **Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 15 lei
- **Bilet pentru Gala de deschidere:** 50 lei*
- **Bilet pentru Ceremonia de închidere:** 50 lei*
- **Bilet pentru Concerte, cine-concerte:** 30 lei*
- **Bilet pentru cine-concert: MUM plays Menschen am Sonntag** (Islanda), în cadrul Weekend la Castel: 50 lei*
- **Bilet pentru proiecțiile Film Food:** 150 lei*
- **Bilet pentru evenimentul special Sergei Polunin:** Up, Close and Personal: Categoria A – 300 lei*, Categoria B – 200 lei*, Categoria C – 125 lei*

POLITICA DE ACCES:

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, printat sau electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (exceptând copiii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual). Cu 5 minute înaintea începerii oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală. Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de proiecție. De asemenea, după începerea proiecției, accesul în sală este interzis! Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, astfel că vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele. Accesul cu animale de companie este interzis.

ATENȚIE!

Accesul spectatorilor la proiecțiile de film se va face cu obligativitatea purtării măștii pe toată durata evenimentului, conform Hotărârii de Guvern nr. 29 din 14.05.2021.

În cadrul evenimentului special Sergei Polunin: Up, Close and Personal, va fi permis doar accesul persoanelor vaccinate împotriva SARS-CoV-2 pentru care au trecut 10 zile de la finalizarea schemei complete de vaccinare, a celor care prezintă rezultatul negativ al unui test RT-PCR nu mai vechi de 72 de ore și al persoanelor care prezintă rezultatul negativ certificat de o unitate medicală al unui test antigen rapid nu mai vechi de 24 de ore înainte de începerea evenimentului.

ÎN CAZ DE PLOAIE:

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea. Proiecția zilnică a filmului din PIAȚA UNIRII OPEN AIR, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Casa de Cultură a Studenților, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului din IULIUS PARK OPEN AIR va avea loc în aceeași seară la Cinema Mărăști, de la ora 22.30. Proiecția zilnică a filmului de la USAMV, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Cinema Florin Piersic, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului de la UBB Open Air, ora 22.00, va avea loc în aceeași seară la Cercul Militar, de la ora 23.00. Proiecția zilnică a filmului de la CETĂȚUIE OPEN AIR, ora 21.45, va avea loc în aceeași seară la Cinema Dacia - ora 23.00.

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro.

APERITIFF

Redactor-șef: Remus Florescu	Emanuela Susanu Bianca Isofache
Redactor-șef adjunct: Tudor Știrbu	Maria Bega Paul Athes Oana Balaci
Redactori: Ion Indolean Cristi Mărculescu Anca Grădinaru Laurențiu Paraschiv Craița Nanu Diana Smeu Ema Onofrei Ruxandra Predescu	Graphic design: Carmen Gociu Vasile Pipas Maria Rus Tehnoredactare: Typro Digital Foundry SRL Tipărit la: Garamond

Noaptea regilor

Filmul *Noaptea regilor*, în regia lui Philippe Lacôte, s-a aflat anul acesta pe lista scurtă a nominalizărilor la Oscarul pentru Cel mai bun film internațional.

Philippe Lacôte filmează poezie brutală, betoane și deținuți, ritualuri și mitologii carcerale și inevitabilele violențe din cea mai mare închisoare din Coasta de Fildeș. Scheletul narativ (un nou pușcăriaș trebuie să supraviețuiască pe teren necunoscut, după reguli și printre lupte de clanuri greu de ghicit din prima lui zi) este atât de folosit că ar putea fi străveziu, dar *Noaptea regilor* este oricum numai banal sau tezist nu este. Pentru că între realism și ritualuri narativ-dansante găsește echilibrul necesar pentru a fascina spectatorul. Pentru că are toate detaliile necesare unei fresce de departe (și din timp, și din spațiu). Pentru că abil camuflete în povestiri și sparte în

fragmente de amintiri și flashback-uri, găsim episoade din istoria recentă și reală a Coastei de Fildeș.

Noaptea regilor este un splendid exemplu de cinema capabil să-și asume și ducă până în pânzele albe caracterul de simulacru, de re-facere sau contra-facere a unor chestiuni din realitate. Cum miezul dramaturgic este fix povestirea și rolul pe care un povestitor îl are într-o comunitate, Lacôte triplează simulacrelor: povestea pe care noul Roman o spune este ilustrată de amintiri și de dansuri ale ascultătorilor. Că de succesul poveștii depinde viața povestitorului, asta este o altă problemă.

Realitate: *Noaptea Regilor* intervine cinematografic peste niște fundamente cât se poate de reale. Închisoarea din film chiar există, se cheamă MACA și este cea mai mare din țară. Este auto-governată de pușcăriași și supra-populată: 7.000 de infractori ocupă un spațiu creat pentru maxim 1.500. Mare parte din figuranți și

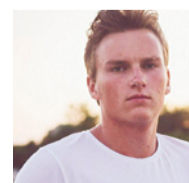
o parte din rolurile secundare sunt (ex) deținuți. Eroul povestirii, care re-crează filmul, Zama, a existat în realitate și a avut fix același destin ca în scenariu. În mod neașteptat povestitorul pușcăriei chiar există, și da, în timp ce povestește, spectatorii devin parte din poveste prin dansuri și prin interpelări vocale, nu tot timpul pozitive la adresa povestitorului, poveștii sau personajelor.

Noaptea regilor / La nuit des rois (coproducție Franța, Coasta de Fildeș, Canada, Senegal) rulează sâmbătă, 31 iulie, de la ora 20:30, în Piața Unirii Open Air, după Ceremonia de decernare a premiilor TIFF.20. Regia: Philippe Lacôte. Cu: Koné Bakary, Steve Tientcheu, Rasmene Ouedraogo. În cadrul evenimentului va avea loc și un concert Damian & Brothers and Mădălina Pavăl (TRIO). Filmul va mai fi difuzat duminică (1 august), de la 18:00, la cinematograful Florin Piersic.

Cristi Mărculescu

Vox Pop

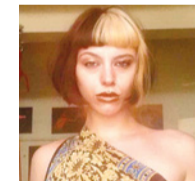
„Care e documentarul românesc preferat și de ce?”

ALEXANDRU MINOV, 23 DE ANI

Colectiv este unul din documentarele mele românești preferate, chiar

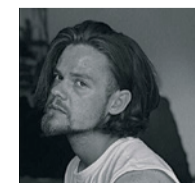
dacă nimeni nu și-ar fi dorit să avem oportunitatea de a avea un astfel de subiect. Filmul reușește să surprindă realitatea unui sistem capitalist crunt, având și imagini cu puternic impact emoțional.

OANA IVANCIUC, 23 DE ANI

Preferatul meu e *Kapitalism-Rețeta noastră perfectă*, a lui Alexandru

Solomon. Face o trecere prin istoria politică a României, de la comunism la consumerism, care a luat o amploare foarte mare în România. Lucru care nu e neapărat bun, pentru că modelul american, de la care am preluat consumerismul, nu se poate aplica și la noi. Mi se pare un subiect de interes.

VARGA HUNOR-JÓZSEF, 23 DE ANI:

Colectiv. În general îmi plac documentarele și așa e cel

mai recent pe care l-am văzut.

Superfilmul lui Harry Macqueen

Supernova, filmul regizat de Harry Macqueen, a avut premiera la TIFF joi, cu o sală aproape plină, și s-a încheiat cu un QA stufos. Am aflat că a fost relativ simplu să ajungi la cei doi mari actori care interpretează rolurile principale, Stanley Tucci și Colin Firth.

Scenariul i-a fost trimis lui Stanley Tucci, care a răspuns în câteva zile că îi place povestea și că s-ar bucura să se implice. El a fost cel care l-a sugerat pe Colin Firth, bunul său prieten, pentru cel de-al doilea rol principal. Prezent la Cluj, regizorul Harry Macqueen a acordat un interviu pentru AperiTIFF.

În decursul primelor lecturi ale scenariului, au revenit la tine cu propunerea să faci schimb de roluri și au dat un nou casting, fiecare pentru personajul celuilalt. Cât din energia lor au împrumutat personajele?

Mult din autenticitatea și profunzimea personajelor vine din faptul că cei doi se iubesc în realitate. Cred că este inevitabil. Se știu de 20 de ani, au trecut prin multe împreună și cred că au împrumutat din experiența asta pentru rolurile din film. Dar este foarte important să ne amintim că a mai avut ceva de făcut, extrem de dificil: să uite de relația lor de prietenie. A fost un proces complicat în care au fost nevoiți să aducă ceva total diferit și nou pe baza de respect și încredere pe care o aveau unul pentru celălalt.

De ce un cuplu gay? A fost una dintre întrebările de aseară. „De ce nu?”, ai răspuns tu. Dar a fost oare și prima idee când ai început să lucrezi la poveste?

Cred că am știut relativ devreme că asta vreau să fac. În principal pentru că știam că tratez teme universale: iubire, moarte, încredere, pierdere, parteneriat. Am vrut să spun o poveste originală, sper eu o poveste care să inspire. Despre o dragoste la maturitate între doi oameni de același gen. Nu văzusem filmul asta până atunci. Și mă bucur că am luat decizia asta pentru că am finalizat cu un film în care sexualitatea personajelor nu e în niciun fel relevantă pentru poveste sau restul personajelor. Și cred că asta a atins mulți oameni.

Finalul este dureros și satisfăcător, în același timp, într-un mod ușor de înțeles pentru oricine a avut un partener iubit. Este un echilibru care funcționează perfect. Știai de la început că așa se va termina povestea?

Da, am vrut ca personajele să aibă la final un prim și unic moment de sinceritate, dar în același timp am știut că nu vreau să am vreo concluzie clară a poveștii. Îmi plac mult filmele care permit spectatorului să fie un participant activ în poveste. Cred că poți face asta în multe feluri, și unul dintre ele este să nu finalizezi clar o poveste, ci să lași spectatorul să facă asta. Mă încântă gândul că oamenii din publicul de joi au avut fiecare un alt punct de vedere despre cum se termină relația celor doi.

Reacția publicului ți-a confirmat de fapt răspunsul.

Da, e minunat când se întâmplă asta. Am simțit joi seară că au avut cu toții o altă experiență, dar una bună la modul gene-

ral. Și astăzi oamenii m-au oprit pe stradă să mă întrebe despre film. Este flatant.

Ți s-a întâmplat asta și la alte proiectii ale filmului?

Da. Reacțiile publicului au fost extraordinare. Filmul pare să îi afecteze în moduri foarte diferite. Ceea ce am sperat de fapt să se întâmple.

Îmi este greu mereu să le recomand prietenilor un film care mi-a plăcut, dar care este foarte trist. M-am întrebat dacă te-ai gândit vreun pic la spectatori și la reacția lor în timp ce lucreai la poveste.

Nu, deloc. Am vrut doar să spun povestea cât mai onest posibil. Nu am cum să controlez reacția publicului.

Ne-ai spus că ați filmat în New England, cu o echipă restrânsă, timp de cinci săptămâni. Și că ați filmat povestea în ordine cronologică. Cum s-a simțit asta?

Mereu încerci să filmezi cronologic, dar nu se poate. Nouă ne-a ieșit. Și asta a însemnat, pentru toată echipa, că am trecut prin poveste cot la cot cu personajele. Știam că la final vom ajunge la acel conac și acolo se va termina totul. Ne petrecerăm ultimele trei-patru săptămâni râzând și plângând cu cei doi actori, ajunsem foarte apropiați, și bineînțeles știam că totul avea să devină greu și dramatic și sfâșietor de trist. Așa că atunci când am ajuns la ultima parte a scenariului a fost... e greu de descris... nu am mai văzut în viața mea atâția oameni plângând pe un platu de filmare. Și apoi ultima secvență pe care am filmat-o a fost cea cu Colin. A fost un mod minunat de a termina experiența. Eram cu toții în teatru, Colin cânta live la pian, iar apoi am terminat filmarea și am mers și ne-am îmbătat cu toții foarte tare.

Stanley Tucci și Colin Firth au văzut filmul?

Da. Și le-a plăcut enorm. E fabulos! Nu știi niciodată cum va ieși ce lucrezi. Doar depui cât de mult efort posibil și crezi în ceea ce faci. Știu că sunt amândoi foarte mândri de film. Și, aici normal că nu pot fi obiectiv, dar majoritatea părerilor au fost că amândoi fac cele mai bune roluri din cariera lor. Și eu cred același lucru.

Supernova rulează sâmbătă, 31 iulie, de la ora 18:00, la Cinema Victoria. Regia: Harry Macqueen. Cu: Stanley Tucci, Colin Firth, Pippa Haywood, Peter MacQueen.

Crăița Nanu

REGINA MARIA
REȚEAUA PRIVATĂ DE SĂNĂTATE

TIFF

Ești mai puternic decât crezi
când ieși cu prietenii la TIFF
și refuzi **another round.**

CHEERS!

Câștigă abonamente TIFF Unlimited

În fiecare seară, la proiecția din Piața Unirii, tragem la sorți 10 numere de pe biletele de intrare. Cei selectați vor primi 10 abonamente de o luna la TIFF Unlimited. Câștigătorii pot intra în posesia voucherelor la biroul de ticketing din Piața Unirii, în fiecare zi între 9:00 și 23:00.

Cele 10 bilete câștigătoare din seara de vineri sunt:

8167909422, 1287785409, 9995760233, 3407537485, 8694399077,
6812926218, 2435343373, 1918965821, 7541841285, 1395196015

Cezara Dafinescu: „N-am considerat niciodată că sunt vreo frumusețe”

Actrița Cezara Dafinescu este premiată pentru întreaga sa carieră în cadrul acestei ediții aniversare a TIFF. Prezentă la Cluj, artista a participat cu generozitate la discuțiile cu publicul și presa.

Volubilă, autoironică pe alocuri, încântată să vorbească și să povestească, Cezara Dafinescu e un interlocutor spumos, autentic, fără să-și joace vreun rol propriu, atent construit după imaginația spectatorilor. Alunecă grațios între diverse topicuri de discuții și jonglează cu subiectele ca un prestidigitator. Și, da, e la fel de frumoasă ca întotdeauna, însă fără să fie neapărat cochetă.

Cezara Dafinescu: Dragă, eu de la începutul carierei am învățat că felul în care te prezinți nu e atât de mult despre tine, cât despre respectul pe care îl ai pentru interlocutorul tău. Nu poți să lezezi, așa, simțul artistic și retina oamenilor din jur. Te îngrijești, te cureți.

AperiTIFF: A fost frumusețea dumneavoastră un atu, sau, dimpotrivă, un defect?

Eu n-am considerat niciodată că sunt vreo frumusețe și mi-am văzut de treaba

mea, de actorie. Dar nu, n-a fost un atu, și în toate rolurile de femeie fatală, frumoasă, în care am jucat, m-am străduit să nu pun accent pe asta, ci pe latura umană a personajului. Lumea mai crede că poate m-au ajutat în carieră bărbații îndrăgostiți de mine, dar eu îți spun așa: să zicem că zece sunt îndrăgostiți de tine, dar tu îl alegi doar pe unul, normal. Ei, după asta ceilalți nouă îți devin dușmani! Și chiar mi s-au întâmplat lucrurile astea, așa.

Cât de mult au contat disciplina și rigoarea din anii dumneavoastră de sport de performanță în munca de actor?

Foarte mult. Și a mai contat ceva: eu mereu am știut să joc în echipă. Și pe scenă, și în viață, mereu am încercat să țin cont de ceilalți. Nu toată lumea o făcea, erau șicane, glume, chiar și pe scenă!

Cum priviți către întreaga dumneavoastră carieră, la momentul în care, iată, primiți un premiu care o celebrează?

Foto: Nicu Cheriu

Cu bucurie și, în ceea ce privește premiul, cu oarecare surprindere. Este primul premiu pe care îl primesc în mai bine de patru decenii de carieră de la industrie, de la o autoritate. Până acum n-am mai primit premii, eh! Sigur, de la spectatori am primit mereu recunoaștere, și asta e ceva foarte prețios, dar colegii s-au cam eschivat. Nu vreau să par lipsită de modestie, dar am o carieră, mi-am dedicat viața actoriei, cred că merit aceasta recunoaștere.

Cezara Dafinescu s-a născut în 4 august 1948 la Sibiu. A absolvit Institutul de Arte Teatrale și Cinematografice din București în 1973 și a jucat în filme precum *Brigada diverse în alertă*, *Buzduganul cu trei peceți*, *Ațunea Autobuzul*, *Secretul lui Nemesis*, *Cucoana Chirița*, *Chirița în Iași*, *Șobolanii roșii*, *Atac în bibliotecă*, *Lacrimi de iubire*, *Bunraki*, *Toni Erdman*.

Ruxandra Predescu

BT Pay

Mai sigur,
rapid,
SILENTIOS

Te bucuri și de film,
și de #easybanking pe telefon.

Descarcă aici

Lumină naturală. Un altfel de film de război

Filmul de debut al regizorului maghiar Dénes Nagy surprinde evenimentele încă nevăzute și nerostite din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Un simplu fermier maghiar pe timp de pace, István (Ferenc Szabó), este acum sublocotenent într-o unitate specială. Misiunea lor este de a vâna grupuri de partizani. Ritmul atipic de lent și maniera parcă înghețată în timp a relatării discursului fac să merite pe deplin Ursul de Argint pentru *Cea mai bună regie* la Berlin!

Impecabil tehnic, estetica vizuală adaptată într-o manieră tarkovskyană accentuează groaza și epuizarea cerebrală regăsite neconținut pe chipul lui István. El ajunge comandant prin circumstanțe teribile. Chipul imobil al soldatului și lipsa emoției umane mențin spectatorul la o oarecare distanță; el este supus, în

schimb, cadrelor reci și minuțioase, cu care ajunge să se identifice. Devine una cu peisajul rece și amar. Imaginea maiestuoasă compusă de Tamás Dobos surprinde o admirație detașată; mișcările sale line și lente impun o retrospectivă a evenimentelor din prisma condiției umane. Sentimentul de detașare prezent în film alături de multe alte implicații transformă lungmetrajul debutantului într-un altfel de film despre război.

Lumină naturală (regia Dénes Nagy, 2021) îl are în rolul principal pe Ferenc Szabó, care cu atât mai mult reușește să amplifice puterea de sugestie a atmosferei. Filmul rulează în cadrul Zilei Maghiare la TIFF.20 duminică, 1 august, de la ora 12:00, la Cinema Victoria. Hai să ne vedem la TIFF!

Emanuela Susanu

Dan Făinaru: „România are cel puțin patru regizori de mare calitate și, de exemplu, nu aș putea să spun asta despre Germania”

În vasta sa carieră a participat la toate festivalurile de film importante din lume și a urmărit cum s-au dezvoltat multe generații de cinești. Este un vechi prieten al TIFF și vorbește pentru AperiTIFF despre experiența sa raportată la această ediție aniversară.

Deci ați revenit undeva în anii 2000, dacă am calculat corect?
2001 sau 2002.

Chiar în perioada când se năștea și TIFF.

Atunci nu știam încă de TIFF. Relația mea cu festivalul a început - dacă țin bine minte - prin Alex Leo Șerban, care mi-a făcut legătura. Cred că suntem aici de vreo 14-15 ani de când venim regulat. E o legătură foarte stranie, care nu seamănă cu ceea ce simt la niciun alt festival, pentru că eu am impresia că vin la TIFF să-mi vizitez familia. N-aș spune rădăcini, pentru că la vârsta la care am plecat din România încă nu apucaserăm să prind rădăcini aici. Însă totuși este sentimentul ăsta că dintr-o dată toată lumea vorbește limba ta. Și adevărul este

Criticul de film Dan Făinaru s-a născut în România chiar înainte de al Doilea Război Mondial și a emigrat cu părinții în Israel, când încă era copil.

Care sunt bucuriile profesiei de critic de film? Întreb mai ales pentru generațiile tinere de critici sau pentru cei care se gândesc să aleagă o astfel de carieră.

Dacă sunt la început, să-și schimbe cariera. Imediat. Pentru că, după mine, critica de film astăzi - mai ales în epoca asta de dezvoltare tehnică - nu mai are mult sens. Truffaut și, înaintea lui, Goldwyn spuneau că fiecare are două cariere: cariera lui și cea de critic de film. Când fiecare își poate spune părerea pe internet, nu știu în ce măsură criticii de film mai au vreo influență. Critic de film în sensul în care cunoșteam noi, odată, acest termen, adică cineva care lucrează la un ziar, vede toate filmele noi și își scrie opinia în mod regulat, începe să dispară. Vor rămâne academicii.

Știu că în tinerețe ați emigrat în Israel. Când ați revenit pentru prima oară în România? Vă mai aduceți aminte detaliile de atunci?

După foarte mult timp, cred 52 de ani. Am revenit într-un mod destul de curios. Pregătisem un festival în Tel Aviv, care nu a putut să se desfășoare din cauza mișcărilor de rezistență palestiniană, erau bombe pe stradă și nu s-a dat voie. Ca să ne liniștim, nevasta mea - care e tot timpul cu mine - s-a gândit că ar fi bine să facem o plimbare în România. Am venit pentru o săptămână, era luna martie. De adus aminte, precis că mi-am adus aminte, numai că lucrurile mi s-au părut mult mai mici decât erau odată.

că am fost mereu primit ca un membru care s-a întors să-și vadă familia. E foarte frumos și foarte plăcut. E o ambianță care pentru mine personal este prietenoasă.

Ați observat multe generații de cinești. Cum vă dați seama când un debutant are ce îi trebuie pentru a deveni un cineast important?

Nu poți întotdeauna să îți dai seama. Trebuie să recunosc că primul film al lui Cristi Puiu nu mi-a indicat că o să vină după-aia *Lăzărescu*. Adevărul e că la început am fost și puțin speriat de felul cum vorbeau personajele. Între timp m-am obișnuit, însă când l-am arătat la cinemateca din Tel Aviv erau mulți emigranți de origine română care s-au speriat, pentru că nu au știut că așa se poate vorbi pe stradă.

Bănuiesc că ați avut în carieră momentul acela în care vedeți filmul unui necunoscut și simțiți că e ceva acolo.

Joachim Trier. Primul lui film se numea *Reprise*, l-am văzut și am avut impresia că este un tip de foarte mare talent. Pe de altă parte, stai și te gândești dacă cineva este și la fel de capabil să găsească modalitatea de a face mai departe filme. Iar asta este astăzi o întrebare enormă. Trebuie să recunosc că să faci un film în România, să treci toate culoarele birocraticii, e aproape un miracol. Așa că nu aș îndrăzni să fiu prea critic. România are cel puțin patru regizori de mare calitate și, de exemplu, nu aș putea să spun asta despre Germania.

Ion Indolean

Bursa Alex. Leo Șerban

Ajunsă la cea de-a șaptea ediție, Bursa Alex. Leo Șerban, dedicată cineștilor aflați la primul sau al doilea lungmetraj, dar și jurnaliștilor și criticilor de film, cu vârsta maximă de 35 de ani, își va anunța câștigătorii astăzi, în cadrul galei de închidere a celei de-a 20-a ediții TIFF.

Anul acesta se împlinesc 10 ani de la dispariția unuia dintre cei mai apreciați critici de film din România, un prieten drag al TIFF-ului și o personalitate unică în peisajul cultural românesc. Bursa în valoare de 2.500 de euro, inițiată în memoria sa, va fi oferită și în acest an în parteneriat cu Conceptual Lab by Theo Nissim. Au fost luate în considerare proiecte de lungmetraj - ficțiune sau documentar - aflate în dezvoltare sau pre-producție și proiecte editoriale axate pe cinema (carte, revistă, website, emisiune, vlog, blog etc).

TIFF își propune să contribuie ulterior la realizarea proiectului viitorului bursier prin intermediul programelor pe care le derulează. Bursierul ediției din 2020 a fost Alexandra Tănăsescu, fondatoarea platformei de jurnalism independent culturaladuba.ro. O mențiune specială pentru un proiect editorial i-a fost oferită criticului de film Victor Morozov,

pentru volumul *Peste graniță. Cinema-ul românesc în context transnațional*.

Totodată, o Mențiune specială în valoare de 1000 de euro, oferită de Conceptual Lab by Theo Nissim și TIFF, va recompensa performanța unui actor român sub 35 de ani care s-a remarcat într-un scurtmetraj sau un lungmetraj lansat în 2020. Anul trecut, pe scena TIFF a fost premiat actorul Cristi Popa, pentru rolul din *Monștri*. (r. Marius Olteanu).

Laurențiu Paraschiv

BiT

software

Expert în soluții software de business ERP & CRM & WMS & BI

Profită de
provocarea
oportunitatea
transformării
digitale

Alege soluțiile software
care eficientizează
afacerea ta.

www.bitsoftware.eu

BITSoftware - partener de digitalizare | Tel: 0368 412120 | E-mail: office@bitsoftware.ro

Ovidiu Crișan: „Nu-mi place să spun că joc, interpretez. Ceea ce încerc când lucrez la un film este să recreez un destin”

Cunoscutul actor al Teatrului Național din Cluj, Ovidiu Crișan, s-a remarcat în ultimul deceniu și în filmele unor regizori importanți din țară și străinătate. În această ediție a TIFF, este prezent cu filmul *Berliner* al lui Marian Crișan, unde joacă unul din rolurile principale. AperiTIFF l-a întrebat despre experiența realizării rolului unui localnic din Salonta, care se întâlnește cu un politician tipic, aflat în campanie electorală.

Ce v-a atras cel mai mult la personajul Viorel atunci când ați citit scenariul?

Inițial, eu n-am dat casting pentru personajul Viorel, ci pentru Onoriu, rol pe care l-am și luat. Ulterior mi s-a propus să încerc și pentru Viorel. Am primit vestea primirii rolului cu mare bucurie și multă responsabilitate. Mi-a plăcut și mi l-am dorit. Viorel e un om simplu, are o viață liniară, monotonă, e până la urmă un om cu bune și cu rele, cu micile lui păcate. În esență e un om onest. Mi-a plăcut enorm acest traseu pe care îl parcurge, transformarea lui. Am încercat să intru cât mai adânc în măruntaiele personajului. Mie nu-mi place să spun că joc, interpretez, eu ceea ce încerc când lucrez la un film este să recreez un destin. Pe mine asta mă interesează. Aș vrea ca acel personaj să aibă cât mai puține în comun cu mine, Ovidiu Crișan, dar și cu alte personaje pe care le-am interpretat. Pe durata filmărilor, dar și înainte, am încercat să trăiesc o viață similară cu cea a lui Viorel, ca să-l pot înțelege cât mai bine.

Cât v-a luat acest proces de cunoaștere a personajului?

Filmările au început aproximativ după o lună jumătate de la finalizarea distribuției. Deci a trebuit să mă mișc extrem de rapid și să mă concentrez exclusiv asupra rolului. Am lucrat zi de zi la el. Mergând la Salonta, am avut aproximativ două săptămâni de repetiții în care m-am obișnuit cu zona, locul, oamenii. Salonta este un mic univers, o zonă unică a țării, cu niște oameni absolut speciali. Acolo timpul curge altfel. Sau cum îmi place mie să spun, e orașul cu mai multe piste de bicicletă decât Bucureștiul. Prima întrebare care mi s-a pus pentru filmări a fost dacă știu să conduc tractorul. Am răspuns că nu, dar mă gândeam că nu are atâtea butoane ca o rachetă sau un Boeing 747. Am avut și antrenor de limbă salontană, dacă se poate crede, ca să învăț să vorbesc exact ca oamenii locului. A fost o experiență frumoasă.

Imaginea politicianilor corupți și a alegerilor fraudate e bine cunoscută de români. Care credeți că este lucrul care face acest film special? Ce atrage publicul?

Zona politicului e extrem de bogată și ofer-

tantă. Din păcate, cinematografia românească din ultimul timp nu a exploatat-o suficient. Cred că de la *Senatorul melcilor* (în regia lui Mircea Daneliuc) nu a mai venit nimeni să facă ceva similar. Filmul vorbește despre exercițiul de manipulare pe care politicienii îl fac asupra noastră, a tuturor, pentru a-și atinge scopul. E o strânsă legătură între ei. Cred că ar trebui să fim foarte atenți cu cine votăm.

Cum a fost experiența de a lucra cu regizorul Marian Crișan?

Marian e un regizor absolut special, de un calm imperturbabil. E un perfecționist și asta îmi place pentru că vreau să cred același lucru despre mine. Dacă trage 25 de duble nu e foarte convins că a reușit s-o facă pe cea mai bună. Dacă se oprește din tras duble înseamnă că nu mai are timp. Eu insistam uneori să mai facem niște duble, iar el era de acord. Primul nostru contact a fost când pregătea *Orizont* și m-am prezentat la casting. Atunci n-am avut bucuria să lucrăm împreună, dar am avut acum pentru *Berliner*. L-aș putea compara, de exemplu, cu Bogdan Apetri, cu care am colaborat recent, cel care a făcut *Neidentificat*. Sunt doi regizori de o rară finețe sufletească. Ei sunt prieteni, colegi de generație, au lucrat împreună și cred că pot să le găsim multe lucruri comune. Nu l-am văzut niciodată pe Marian nervos, chiar dacă în anumite situații lucrurile nu mergeau bine. E conștient că o atmosferă tensionată pe platou nu aduce niciun beneficiu filmului. Una peste alta, chiar sper că o să mai lucrăm împreună.

Apropo, felicitări pentru selecția de la Veneția a filmului *Miracol* în regia lui Bogdan Apetri, din al cărui cast faceți parte. Cum v-ați simțit la aflarea veștii?

Mulțumim! Da, a fost o veste extraordinară chiar acum în timpul festivalului, o bucurie fantastică. Acest *Miracol* este al doilea film dintr-o trilogie la care s-a gândit Bogdan. Sper că după Veneția va fi prezentat anul viitor și la TIFF. Povestea e interesantă. Personajele principale din *Neidentificat* sunt personajele secundare din *Miracol* și cei care apar meteoric, fantomatic în *Neidentificat* sunt protagoniștii din *Miracol*. Sunt foarte fericit că fac parte din echipă. Veneția, venim!

Berliner / The Campaign (România, 2021) rulează sâmbătă, 31 iulie, de la ora 18:30, la Casa de Cultură a Studenților. Regia: Marian Crișan. Cu: Ovidiu Crișan, Ion Sa-

pdaru, Ioana Chițu, Sorin Cociș, George Dometi, Petru Ghimbășan.

Bianca Isifache

Berliner, al patrulea lungmetraj al regizorului Marian Crișan, vine anul acesta la TIFF cu ce iubește românul mai mult: „masa, cheful și spritul”! Lucrurile evoluează treptat; evident, până în punctul în care o iau razna. Un incident aparent banal - defectarea unei mașini - va declanșa imensul circ la care gospodarii nici nu se așteptau. Dar nu este vorba despre orice mașină, ci despre cea a domnului ministru Silvestru Mocanu (Ion Sapdaru) și a nedespărțitului său tovarăș și susținător, Adi, care cedează în apropierea orașului Salonta.

Satira savuroasă a lui Crișan despre demersurile campaniei electorale în România capătă nuanțe (ne)așteptate. Pentru a obține capital politic, domnul Mocanu pretinde că a făcut armata la Lugoj (sau Brașov?) alături de vechiul său prieten, tractoristul liniștit și cumsecade Viorel (Ovidiu Crișan). Ca să nu mai spunem că aflăm că și morții pot

vota. Când e vorba de acest candidat la Europarlamentare din partea PUP, totul devine posibil.

Berliner vorbește atât despre prostia sau chiar naivitatea multora care alcătuiesc „grosul societății”, cât și despre escrocheria altora, aflați undeva mai sus. Rezultatul? O tragi-comedie (dulce) amară care nu se sfiește în a spune lucrurilor pe nume și căreia nu îi e frică să decadă în absurd. Satira destul de acută a clasei politice ne poziționează în fața unei nedumeriri: e de răs sau e de plâns? Doar la TIFF putem afla răspunsul, în urma unei experiențe colective!

Berliner (România, 2021) va rula sâmbătă, 31 iulie, de la 18.30 la Casa de Cultură a Studenților. Ich bin Berliner! Regia: Marian Crișan. Cu: Maria Junghețu, Sorin Cociș, Ion Sapdaru, Petru Ghiambășan, Ovidiu Crișan.

Emanuela Susanu

Kaufland susține două filme românești prezente la TIFF

Câteva importante companii românești susțin eforturile industriei cinematografice prin programele lor de CSR. Am stat de vorbă cu Anna Katharina Scheidereiter, CSR Manager la Kaufland România și Moldova, despre cele două filme în care s-a implicat compania și care sunt prezentate la TIFF 2021.

Cum a ajuns Kaufland să se implice în industria cinematografică?

Noi am mai ajutat un film, *Coborâm la prima*, iar acum cei de la HOSPICE Casa Speranței ne-au întrebât dacă vrem să-i sprijinim cu proiectul lor, *Copacul dorințelor: Amintiri din copilărie*. Lucrăm de mulți ani împreună, ne-a plăcut povestea, ne-a plăcut mult tot proiectul, de fapt, că e mai mult decât un film, așa că ne-am implicat și vom continua s-o facem pe parcursul întregului proiect.

Dar acesta nu e singurul film alături de care sunteți prezenți la TIFF în acest an...

Da, e și *România sălbatică*. Aici am avut un alt tip de colaborare: filmul era făcut, dar mai aveau nevoie de ajutor pentru părțile finale. Am știut că vrem să ne implicăm încă de când am văzut trailerul, cu toate acele imagini... E fabulos!

Vorbeai, mai mult decât despre filme, despre proiectele din jurul celor două pelicule.

Da. După premierele oficiale, în toamnă, plănuim pentru amândouă caravane prin țară, cu proiecții în școli sau în alte locuri care pot fi amenajate pentru așa ceva, urmate de discuții pe marginea filmelor, cu actorii, cu echipa.

Cum se întoarce către voi o astfel de investiție?

Proiectele noastre sunt asumate pe termen lung, nu le gândim în termeni de profitabilitate pe partea de business. Contează, însă, foarte mult, să fim un partener al comunității în care se desfășoară activitatea noastră și să ajutăm aceste comunități să crească, pentru că e, cu adevărat, în beneficiul tuturor.

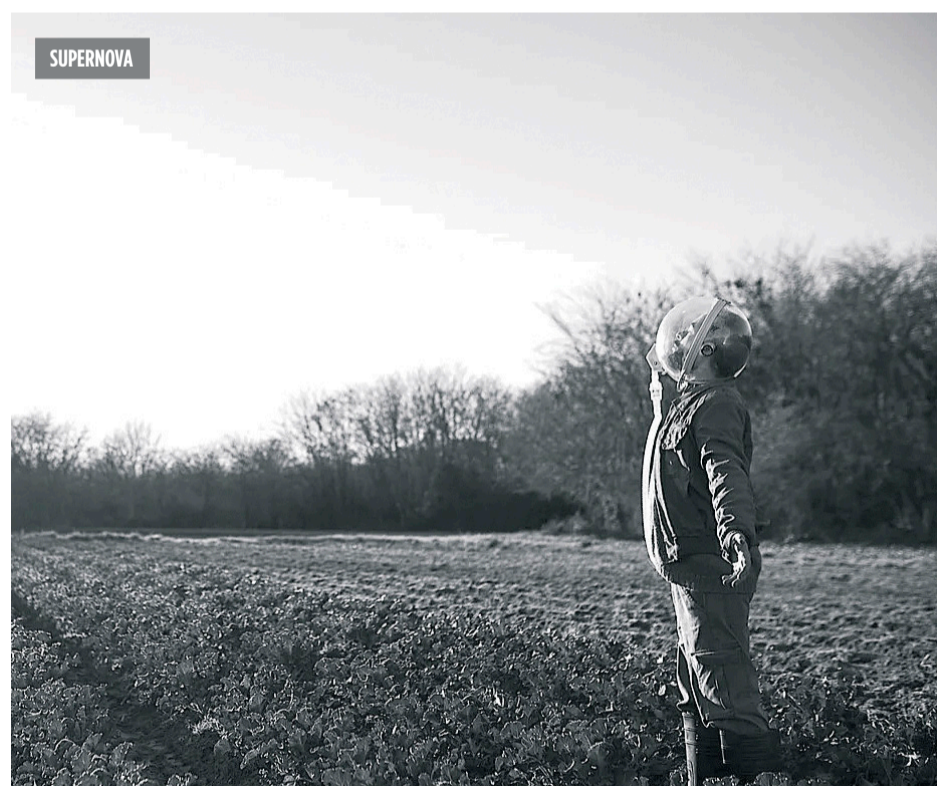
Aveți și alte proiecte de film propuse sau pregătite în prezent?

Primim mereu propuneri, însă pentru noi această susținere oferită unui astfel de proiect trebuie să fie potrivită valorilor pe care le promovăm și programele de CSR pe care le dezvoltăm.

Copacul dorințelor: Amintiri din copilărie mai poate fi văzut la TIFF astăzi, ora 18.30, la Iulius Parc Open Air, dar și pe 1 august, ora 19.30, la Cinema Mărăști.

România sălbatică mai poate fi văzut la TIFF doar astăzi, la ora 18.15, la Cinema Florin Piersic, și, de la ora 21.45, la Parc Poligon în Florești.

Ruxandra Predescu

Câinele care nu mai tace - când absurdul preia controlul

Ana Katz șlefuieste în *Câinele care nu mai tace* o lume pe cale de dispariție, unde realul este înlocuit de absurd. Sebastian, un tânăr de aproape 30 de ani, are un sejur inițiat în ceea ce putem numi lumea adultă. Pe par-

cursul filmului, descoperim loialitatea față de câinele său, dar și toate picanterile vieții personale.

Câinele care nu mai tace este o metaforă care ne arată în fapt o lume aflată în pragul dezastrului și un loc gata oricând să aducă o schimbare totală, un reset, de care societatea are nevoie dacă dorește să supraviețuiască vremurilor tulburi prin care trece. Ana Katz se folosește de evenimente care frizează absurdul pentru a ilustra preluarea controlului asupra realității lui Sebastian, dar și asupra realității comune.

Câinele care nu mai tace/ El perro que no calla rulează duminică, 25 iulie, ora 20:00, la Cinema Victoria, și pe duminică, 1 august, ora 10:00, tot la Cinema Victoria.

Paul Athes

CĂLĂTORIA
merge mai departe

fă-ți filmul tău cu **TAROM**

transportator oficial **TIFF.20**

www.tarom.ro • (004) 021 9978 • (004) 0800 500 131 (TelVerde) • (004) 0371 529 000

România Sălbatică

10 ani de muncă și 100 de ore de filmări, din care au rămas două, cele mai mai spectaculoase

Documentarul *România Sălbatică*, un proiect la care s-a lucrat mai bine de 10 ani, a fost finalizat în decursul primului weekend al TIFF, iar ieri a avut premiera mondială în cadrul festivalului. Realizatorii Dan Dinu și Cosmin Dumitrache au povestit pentru AperiTIFF despre culisele proiectului, dar și despre delicatul proces de a fi acceptați ca martori la viața intimă a păsărilor și animalelor din România sălbatică.

Cum a început totul și în ce punct ați realizat că va deveni un film?

Dan Dinu - Totul a început de la un proiect fotografic. Am plecat să documentez parcuri naționale și naturale în ideea de a strânge o bază de date, pentru a le dona parcurilor, ong-urilor de mediu, să aibă și ei mai mult material cu care să promoveze aceste locuri foarte frumoase. Asta a fost primul pas. Iar undeva pe parcurs, după vreo trei ani, am primit un mail de la Cosmin. A zis, știi, eu fac filme și vreau și eu să te ajut. Vreau să te sprijin și așa a început practic partea de film. Deși nu a început atunci direct pentru filmul mare. Am început cu un mic serial, ne-am făcut un pic mâna...

Cosmin Dumitrache - Bine, noi eram axați că începem să facem filmul, într-un an. Dar clar nu aveam experiență la momentul respectiv și a fost așa, ceva heuripist: hai să mergem să filmăm, vedem noi ce iese. Între timp, au venit și proiectele mai mici care ne-au sudat mai bine și au contribuit la acumularea experienței, și apoi am tot mai lungit-o așa cu proiecte, diverse filme de scurt metraj și din 2018 am zis gata, punem punct, terminăm cu tot ce am făcut până acum și ne apucăm să facem filmul pentru care ne-am întâlnit inițial.

Mi s-a părut extraordinar cât de aproape ați ajuns de animale.

Dan Dinu - Dar a fost o muncă complicată. Animalele din România nu se compară, din punctul de vedere al apropierii, cu multe dintre animalele din alte țări pe care le-am vizitat. Este mult mai greu să te apropii de un animal din România. Trebuie să depui un efort considerabil, să stai la pândă foarte mult. Trebuie să găsești acel animal, acel exemplar. Nu vorbim despre specii. Trebuie un exemplar care este prietenos și care te acceptă.

Îți dau exemplul cu vulpea care apare în film, de obicei dacă încerci să filmezi o vulpe pe câmpurile unde-și vânează șoarecii, oprești mașina pe marginea drumului, te-a văzut de la o distanță de câteva

sute de metri și fugi. Ei, vulpea aia a stat cu noi trei zile.

Cosmin Dumitrache - La 15 metri a stat în fața noastră. Se juca, vâna. N-avea nicio treabă.

Care au fost animalele care v-au încântat cel mai tare din tot ce ați filmat?

Dan Dinu - Eu, practic, tot proiectul asta am încercat să fotografiez carnivore mari. Însemnând lup, urs și râs. Cu ursul a fost cel mai simplu, la un moment dat am reușit lucrul asta. Cu lupul am încercat, însă nu am reușit oricât de mult efort am făcut. Iar cu râsul tot la fel, a fost până în ultimul moment încercare. Iar în ultima săptămână în care îmi propusesem să închid totul, pentru că trebuia să prind și albumul de fotografie, ne-am dus în Piatra Craiului pentru ultimele două zile. Am stat la pândă într-un cort mic de camuflaj. Era prin februarie, frig, ninsoare. A fost complicat. Că n-ai ce face, stai pe un scaun mic și atât. Amorțești acolo. După 12 ore într-o zi și alte 12 ore în a doua zi, în ultimul moment, a venit un râs care s-a așezat în fața noastră la trei metri, s-a uitat la noi, ne-a oferit un super portret, cel care e și pe afișul filmului. După care și-a văzut de treabă liniștit. Aceeași poveste, trebuie să găsești animalul care să te accepte.

La tine, Cosmin?

Cosmin Dumitrache - La cocoșul de munte a fost o experiență unică, senzațională. Nici nu mai văzusem până atunci cocoș de munte și dintr-o dată am asistat la un super spectacol de rotit într-o zonă cu mulți cocoși. Efectiv toate simțurile îmi

erau întinse la maximum. Mergeam acolo cu noaptea în cap. Ne băgam în cortul de camuflaj când era încă întuneric și începeau să se audă cocoșii cum cântau prin copaci și apoi se auzea fâlfâit de aripi cum începeau să aterizeze unul după altul. Apoi după ce se lumina începeau rotitul, care e un eveniment super special și foarte fain.

Secvența din film a ieșit foarte bine. Zici că-i regizată. Chiar m-am întrebat dacă e făcută la montaj sau chiar ați surprins toată nebunia aia pe bune.

Dan Dinu - Cam tot ce-i acolo este filmat timp de două zile. După aia s-a schimbat vremea. A venit zăpada și nu se mai potriveau.

Cosmin Dumitrache - Avem încă o secvență cu cocoși și pe zăpadă, dar n-am mai băgat-o. O păstrăm pentru filmul următor.

Cât material brut ați avut la final?

Dan Dinu - Vreo 100 de ore. Din care au rămas două. Dar în ele am folosit tot ce era mai spectaculos. Toate poveștile. Cel mai mult filmezi acolo unde vrei să spui niște povești. De exemplu, cu cocoșul de munte, am filmat multe ore pentru ca apoi să putem să le unim. Că tu vezi momentele alea ca atare, dar filmezi fracțiuni din ele, nu poți să vii cu camera în toate locurile și să filmezi în același timp. Povestea a exact ce se petrecea acolo a ieșit din montaj. Inclusiv cu acel cocoș tânăr care încearcă să învețe, să prindă roșul, cu certurile, cu momentele de intimitate. Asta a fost ideea, să avem povești mici spuse așa cum le vezi în natură care în final să se unească într-o poveste mare care este România sălbatică.

Chiar ați făcut personaje din acele animale. Există conflict, set up, poveste. Când v-ați prins că așa o să fie?

Cosmin Dumitrache - După vreun an jumate de filmat. Am realizat că trebuie să încercăm să transpunem ce vedeam și ce simțeam în film.

Dan Dinu - Treaba e că nu poți să programezi nimic în natură, să-ți faci un plan. Pentru că nu poți să păcălești un animal, nu ai cum. El simte că e ceva acolo, dar dacă vede că nu e un pericol, te acceptă. De fapt asta e declicul ca animalul să-ți arate ceva din viața lui fără să fie stingherit. E foarte

important să ții acea distanță corectă față de el fără să-l sperii. Pentru că altfel n-o să-ți mai arate ce trebuie, asta e de fapt linia de demarcare între a reuși să faci o secvență bună și a reuși să ai doar un cadru cu un animal care fugi de tine.

10 ani de muncă. Cum a fost cu finanțarea în tot timpul asta?

Dan Dinu - E simplu, n-a fost.

Cosmin Dumitrache - Ne-am autofinanțat. Am mai lucrat pe lângă. Practic filmul asta a fost făcut în timpul liber.

Dan Dinu - În prima parte a proiectului a fost o mică finanțare care a avut legătură cu proiectul foto. După care am avut niș-

te mici finanțări care ne-au acoperit niște mici deplasări. Dar în același timp proiectul asta ne-a făcut un pic cunoscuți și ne-a adus alte proiecte din care am generat niște bani. Proiecte tot de film de natură, adică cumva, da, s-a autofinanțat. Dar nu am făcut un calcul să vedem unde atârna balanța. Mi-e frică să-l fac, sincer, pentru că s-ar putea să nu fim încântați. Dar partea cea mai frumoasă este acum la final, când foarte mulți oameni s-au raliat la proiect, au înțeles că e făcut cu eforturi maxime, cu pasiune multă. Ni s-au alăturat, au pus umăr de la umăr și am ajuns aici, cu filmul la TIFF. Nu ne așteptam, nu ne gândeam că o să fie atât de bine primit. Și sperăm că la final să existe și un mai mare interes pentru filmele documentar despre natură în România."

Filmul a fost realizat cu sprijinul Kaufland România și BCR.

România sălbatică va fi difuzată astăzi, de la 18.15, la cinema Florin Piersic și de la 21.45, la Poligon Park Florești.

Crăița Nanu

PROIECȚII SPECIALE

Copacul dorințelor: fetița care a evadat în fantezie

Premiera absolută a filmului *Copacul Dorințelor: Amintiri din Copilărie* a avut loc aseară, de la ora 18:00, la Casa de Cultură

a Studenților. Un film plin de emoție, de speranță, care abordează un subiect dureros, dar cu care mulți dintre noi avem, din păcate, contact.

Am stat de vorbă înainte de proiecție cu Andrei Huțuleac, regizorul filmului, care i-a făcut cea mai potrivită descriere: „E un film pentru toată familia. Are elemente care sunt potrivite adulților, elemente care îi vor interesa pe copii. Are, sper eu, momente de umor de calitate și momente de candoare, de emoție”.

Într-adevăr, filmul este ceva unic în România, având în vedere că majoritatea echipei a lucrat pro bono la definirea lui, dar și faptul că toate încasările vor merge către organizația HOSPICE Casa Speranței, pentru a susține copiii care trăiesc cu povara cumplită a cancerului. Este foarte dificil să vorbești despre teme atât de puternice, cum sunt cancerul sau

moartea, fără să crezi teamă sau neplăcere, dar acest film reușește să transmită mesajele fără să le arate clar, cu degetul.

„E un scenariu scris de Mihai Mănescu și Matei Dima și rescris de mine în ultimă instanță. E o poveste foarte delicată, despre o fetiță bolnavă de cancer terminal, care evadează în fantezie, în povestea ei preferată, în Amintiri din Copilărie. Este un film în care am încercat să vorbim cu grație, candoare și sensibilitate despre tragedia asta incredibilă. Am căutat speranță în ea”, spune Andrei Huțuleac despre scenariu.

Poveștile lui Ion Creangă sunt pline de haz, dar încep să-și piardă din valoare, mai ales în rândul adolescenților care au multe alte forme de divertisment ca alternativă a clasicelelor povești. L-am întrebat pe Andrei dacă nu i-a fost teamă că tinerii din ziua de azi nu vor putea empatiza cu povestea din film. „Cred că există riscul ăsta, dar mai cred că filmul nu e despre *Amintiri în Copilărie* în mod special. Are în el ceva universal, care nu ține de această poveste specifică. Dar e o întrebare legitimă și sunt foarte curios și eu dacă va funcționa, sau dacă va rămâne ceva foarte străin pentru adolescenți. Într-adevăr, e o distanță foarte mare între tânărul contemporan și opera asta care e scrisă de mai bine de 100 de ani”.

Copacul Dorințelor reprezintă o speranță atât pentru cazul susținut, cât și pentru filmul românesc. Se observă o evoluție majoră în ceea ce privește filmele de familie românești, de la situațiile regizorale la actori și umor. Dacă nu v-am convins până acum, trebuie neapărat să mergeți la film pentru a vedea jocul impecabil al actriței principale de doar 13 ani, Maya Noelle Prediger, care reușește să înțeleagă foarte bine această boală și pe care o veți adora pentru actoria atât de naturală și sensibilă.

Copacul Dorințelor: Amintiri din copilărie (România, 2021) mai poate fi văzut sâmbătă, la Iulius Parc Open Air, de la ora 21:45 și duminică, la Cinema Mărăști, de la ora 19:30. Regia: Andrei Huțuleac. Cu: Maya Noelle Prediger, Teodor Corban, Matei Dima, Cosmin Nedelcu, Grigorie Silișteanu.

Ema Onofrei

Echipa filmului *Copacul dorințelor*, cu interpreta de 13 ani, Maya Noelle Prediger (cu microfonul în mână) pe scena de la Casa de Cultură a Studenților

Documentarul românesc la TIFF

Selecția de documentare de anul acesta de la TIFF cuprinde câteva filme de neratat lansate anul trecut, dar și premiere internaționale.

S-a discutat mult despre anul 2020 ca fiind un an al filmului documentar – nu numai datorită numărului de documentare, dar și datorită unor premii și selecții importante ale unor filme precum *Colectiv* (r. Alexander Nanau) și *Acasă* (r. Radu Ciorniciuc) la festivaluri internaționale.

Selecția de documentare de anul acesta de la TIFF cuprinde câteva filme care au apărut și au fost văzute anul trecut, dar și premiere internaționale. *Noi împotriva noastră* al Andrei Tarara este o mărturie emoționantă a relației dintre aceasta și tatăl său, diagnosticat cu schizofrenie. Filmul a făcut parte din selecția Festivalului de Film Documentar de la Jihlava, în 2020.

Holy Father, ultimul film al lui Andrei Dăscălescu, care a avut premiera internațională anul trecut la Festivalul Inter-

When Time Stood Still

național de Film de la Sarajevo, urmărește atât reconexiunea dintre regizor și tatăl său (acum călugăr la mănăstirea din Athos), dar și primele clipe din relația lui și a partenerei cu nou-născutul lor.

Granița Morții, regizat de Cătălin Apostol, compune mai multe interviuri și reconstituiri menite să facă lumină în istoria secolului trecut și asupra situației frontierelor în comunism.

Spioni de ocazie a avut premiera internațională la TIFF. Filmul Oanei Giurgiu documentează viețile spionilor trupelor aliate în spațiile est-europene, aflate sub ocupație germană.

Omul cu umbra realizat de Dragoș Hanciu propune cunoașterea tehnicianului laboratorului foto analog din UNATC București, în paralel cu expunerea controverselor din sistemul universitar. *When Time Stood Still* (regia Anton Groves) pătrunde în tabăra unor cunoscuți artiști din România, care a avut loc în vara anului trecut.

Swamp City, un documentar realizat de Ovidiu Zimcea, merge pe urmele artiștilor din underground-ul din Timișoara după căderea comunismului.

Swamp City

România sălbatică este un proiect ambițios dedicat faunei din România, filmat de-a lungul a mai multor ani. Se pare că documentarul românesc este o specie prolifică, care reușește să-și schimbe forma și interesele de la an la an.

Omul cu umbra poate fi văzut astăzi (31 iulie), la ora 10:30, la Cinema Victoria.

Holy Father poate fi văzut astăzi (31 iulie), la ora 12:00, la Cinema Arta.

România Sălbatică are două proiecții astăzi (31 iulie): de la ora 18:15 la Cinema Florin Piersci și de la ora 21:45 la Parc Poligon Florești.

When Time Stood Still are proiecția astăzi de la ora 21:45 la Cetățuie Open Air.

Diana Smeu

Localnicul-surpriză din Întregalde: „Dacă nu dă ceva peste mine, boala sau ceva, aş mai juca!”

O parte din echipa filmului *Întregalde* a participat, ieri, la TIFF Talks: regizorul Radu Muntean, actorii Maria Popistaşu, Ilona Brezoianu, Alex Bogdan şi Luca Sabin. În public a fost prezent şi directorul de imagine Tudor Panduru. Cu un simţ al umorului foarte dezvoltat, invitaţii au

povestit publicului despre producţia realizată în plină pandemie. Întrucât echipa a fost foarte mică, au trăit ca într-o bulă şi au avut roluri multidisciplinare. Practic, fiecare a făcut de toate, pentru ca lucrurile să funcţioneze. Actorii au descris problemele întâmpinate: nu zona noroioasă în care au filmat

a fost principala încercare sau dificultate, cât mai degrabă identificarea cu personajele. Regizorul a mărturisit că în fiecare zi îşi adapta decupajele şi textul în funcţie de localnicul-surpriză, Luca Sabin, cu care AperiTIFF a discutat pentru a înţelege felul cum s-a raportat la întreaga experienţă.

Radu Muntean ne-a povestit cum v-a descoperit în localitatea dumneavoastră natală, Întregalde. Cum aţi reacţionat când v-a adresat marea propunere? Dar la filmări, cum v-aţi simţit?

Luca Sabin: M-am simţit foarte bine. Mai greu, mai uşor, ba frig, ba... Când m-a abordat domnul Muntean, m-am bucurat foarte mult. Şi eu, şi familia, toată lumea.

Aţi jucat incredibil! Cu siguranţă, toată lumea vă va iubi (dacă nu o face deja). Dacă veţi avea ocazia, veţi dori să repetaţi experienţa de actor?

Dacă nu dă ceva peste mine, boala sau ceva, că doar sunt om bătrân, aş mai juca! Într-un film, două...

Întregalde a avut joi premiera naţională. Cum a fost să vă vedeţi pentru prima dată pe marile ecrane? Cum aţi reacţionat?

M-am bucurat foarte mult! Iar publicul a fost foarte... foarte drăguţ, exagerat chiar. Atât au aplaudat! Cred că din armată nu am mai trăit o astfel de experienţă: să fie atâta lume, să te aplaude... Nu, n-am mai trăit.

Ne bucurăm tare mult că aţi ajuns la TIFF. Cum vă simţiţi la festival? V-aţi gândit vreodată că o să ajungeţi la TIFF?

Eu am mai fost în Cluj de multe ori. În '70 am stat aici o iarnă întreagă, că aici am făcut şcoala. La festival nu am mai fost. Niciodată nu m-am gândit că o să ajung aici aşa. Niciodată. M-au dat şi pe ProTV, şi pe TVR1, parcă nu-mi vine să cred. Să am un rol într-un film, de la început până la sfârşit, iaca la asta nu m-am gândit.

Întregalde a avut premiera naţională la TIFF, joi seara. A rulat şi aseară, la USAMV Open Air, iar publicul l-a primit cu multă bucurie.

Emanuela Susanu

MERCEDES-EQ

DE 15 ANI, PE DRUMUL EXCELENŢEI.
MERCEDES-BENZ, ALĂTURI DE TIFF.

Mercedes-Benz şi Festivalul Internaţional de Film Transilvania (TIFF), primul şi cel mai mare festival din România dedicat filmului de lungmetraj, împlinesc 15 ani de parteneriat. În tot acest timp, Mercedes-Benz a fost Maşina Oficială a festivalului, oferind experienţe de neuitat celor care au ales să ia parte la TIFF. Cinefilii se vor putea bucura de surprize electrizante (şi electrice) şi anul acesta, la ediţia cu numărul 20 a festivalului.

www.mercedes-benz.ro/EQA

#MercedesBenz #MasinaOficiala #TIFF2021

LUNĂ PLINĂ

Prizonieri pe tărâmul spiritelor - când supranaturalul preia controlul

Primul film de limbă engleză al lui Sion Sono are toate ingredientele necesare pentru a ține publicul în priză. Mister, fantezie cât cuprinde și un Nicolas Cage revigorat sunt elementele principale care construiesc această rețetă puternică și cu totul aparte. În stilul său clasic, Sion Sono ne propune o producție cinematografică ieșită din comun. El introduce un amalgam de stiluri în doar aparent simpla poveste din *Prisoners of the Ghostland*.

Prin intermediul rolului de protagonist, fostul invitat de onoare al TIFF, Nicolas Cage, care aduce aminte de rolurile de odinioară cu care s-a consacrat ca portdrapel al filmelor de acțiune, construiește un rol aflat în ton cu veleitățile sale de superstar arătate în multiple producții hollywoodiene. Cage joacă rolul unui bandit căruia i se promite libertatea dacă duce la bun sfârșit o misiune: să o aducă acasă

pe nepoata guvernatorului, dispărută ca prin minune. Debutul în limba engleză al lui Sono se bucură de un asemenea actor, care poate că îi facilitează regizorului japonez o tranziție lină. Pentru tot ce propune, filmul este un succes și un must see pentru fanii producțiilor de acțiune de calitate.

Prizonieri pe tărâmul spiritelor / Prisoners of the Ghostland (USA, 2021) rulează sâmbătă, 31 iulie, ora 21:45, la USAMV Open Air, și duminică, 1 august, ora 18:00, la Cinema Dacia Mănăstur. Regia: Sion Sono. Cu: Nicolas Cage, Sofia Boutella, Nick Cassavetes.

Paul Athes

PROGRAM / SÂMBĂTĂ / 30 IULIE

■ CINEMA FLORIN PIERSIC

10:30 EducaTIFF

Oamenii-lup (Wolfwalkers)

Ross Stewart, Tomm Moore | 103' | Irlanda, Luxemburg, Franța [8R1]

13:00 Zilele Filmului Românesc

Scurtmetraje românești II (Romanian Shorts II)

117' [8R2]

15:30 Supernova

Conferința (Conference)

Ivan I. Tverdovskiy | 135' | Rusia, Estonia, Marea Britanie, Italia

Acces gratuit pentru persoane în vârstă de peste 60 de ani!

[8R3]

18:15 Piața Unirii

România sălbatică (Wild Romania)

Dan Dinu, Cosmin Dumitrache | 123' | România [8R4]

21:00 Zilele Filmului Românesc

Babardeală cu bucluc sau porno balamuc

(Bad Luck Banging or Loony Porn)*

Radu Jude | 106' | România [8R5]

■ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

20:30 Piața Unirii

DECERNAREA PREMIILOR (AWARDS CEREMONY)

Damian & Brothers

Mădălina Pavăl (trio)

Proiecția filmului

Noaptea regiilor (La nuit des rois)

Philippe Lacôte | 93' | Franța, Coasta de Fildeș, Canada, Senegal [8U1]

■ CINEMA VICTORIA

10:30 Zilele Filmului Românesc

Omul cu umbra (The Man and His Shadow)

Dragoș Hanciu | 75' | România [8V1]

12:30 Va urma

#martyisdead

Jaroslav T. Miska, Jan Stehlik, Pavel Soukup | 110' | Cehia [8V2]

15:00 Ziua maghiară

Raport final (Final Report)

István Szabó | 118' | Ungaria [8V3]

18:00 Supernova

Supernova

Harry Macqueen | 93' | Marea Britanie [8V4]

20:30 Fără limită

Noua ordine (Nuevo orden)*

Michel Franco | 88' | Mexic, Franța [8V5]

22:30 Zilele Filmului Românesc

Scara (The Ladder)

Vlad Păunescu | 137' | România [8V6]

■ USAMV OPEN AIR

21:45 Lună plină

Prizonieri pe tărâmul spiritelor

(Prisoners of the Ghostland)

Sion Sono | 100' | SUA [8S1]

■ CINEMA ARTA

12:00 Zilele Filmului Românesc

Holy Father

Andrei Dăscălescu | 85' | România, Belgia [8A1]

14:00 Proiecții speciale

Cucoana Chirița (Ma'am Chiritza)

86' | România [8A2]

16:00 Ce se întâmplă, documentarele?

Eva noastră (Our Eve)

Ana Gurdîș | 68' | Moldova [8A3]

17:45 Carte blanche San Sebastian

Ana a dispărut (Ane Is Missing)

David Pérez Sañudo | 100' | Spania [8A4]

20:00 Close-up Éric Rohmer

Noaptea cu lună plină (Les nuits de la pleine lune)

Éric Rohmer | 102' | Franța [8A5]

22:00 Close-up Éric Rohmer

Poveste de vară (Conte d'été)

Éric Rohmer | 113' | Franța [8A6]

■ IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 Proiecții speciale

Copacul dorințelor : Amintiri din copilărie

(The Wishing Tree: Childhood Memories)

Andrei Huțuleac | 87' | România [8P1]

■ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

13:30 Supernova

Annette

Leos Carax | 139' | Franța, Mexic, SUA, Elveția [8C0]

16:15 Supernova

Ali(e)nare (Falling)

Viggo Mortensen | 112' | Danemarca, Canada, Marea Britanie, SUA [8C1]

18:30 Zilele Filmului Românesc

Berliner

(The Campaign)

Marian Crișan | 95' | România [8C2]

20:45 Ce se întâmplă, documentarele?

Tina

Daniel Lindsay, T.J. Martin | 118' | SUA [8C3]

■ UBB OPEN AIR

22:00 Ce se întâmplă, documentarele?

Maya

Jamshid Mojjaddad, Anson Hartford | 86' | Marea Britanie [8Y1]

■ CERCUL MILITAR

15:45 Zilele Filmului Românesc

Căutătorul de vânt

(The Windseeker)

Mihai Sofronea | 95' | România [8W1]

18:15 Focus Spania, Fără limită

Baby

Juanma Bajo Ulloa | 106' | Spania [8W2]

21:00 Ce se întâmplă, documentarele?

Cel mai frumos băiat din lume

(The Most Beautiful Boy in the World)

Kristian Petri, Kristina Lindstrom | 94' | Suedia [8W3]

■ CETĂȚUIE OPEN AIR

21:45 Ce se întâmplă, documentarele?

When Time Stood Still

Anton Groves | 74' | România [8X1]

■ CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 Piața Unirii

Lecții de persană (Persian Lessons)

Vadim Perelman | 127' | Rusia, Germania, Belarus [8Z1]

■ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

12:00 EducaTIFF

În orice clipă (Any Day Now)

Hamy Ramezan | 82' | Finlanda [8D1]

18:00 Supernova

Vara lui '85 (Été 85)

François Ozon | 90' | Franța, Belgia [8D2]

20:30 Piața Unirii, Carte Blanche San Sebastian

Dineu cu vecinii de sus (The People Upstairs)

Cesc Gay | 82' | Spania [8D3]

■ MUZEUL DE ARTĂ

19:30 Carte blanche San Sebastian

Însemnări pentru un jaf armat

(Apuntes para una película de atracos)

Eliás León Siminiani | 90' | Spania [8M1]

21:30 Ce se întâmplă, documentarele?

Doamnele din pădure (Au cœur du bois)*

Claus Drexel | 92' | Franța [8M2]

■ PARCUL POLIGON FLOREȘTI

21:45 Piața Unirii

România sălbatică

(Wild Romania)

Dan Dinu, Cosmin Dumitrache | 123' | România [8F1]

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

„Băiatul cel rău” al baletului mondial i-a lăsat fără aer pe TIFF-ari

TIFF.20 a fost gazda celui mai tânăr prim-balerin din istoria London Royal Ballet, Sergei Polunin.

Photo: Nicu Cherciu

Minunatul dansator ucrainean i-a încântat, joi seara, pe TIFF-arii veniți de pretutindeni. În timp ce seara s-a lăsat încet peste Castelul Bánffy de la Bonțida, membrii orchestrei Andrei Cavassi au introdus emoția în sufletele miilor de spectatori. Liniștea a cuprins mulțimea, creându-se o atmosferă de poveste indescritibilă. Show-ul *Up, Close and Personal* a debutat cu proiecția *Bolero*, un performance coregrafic în care

opera lui Ravel capătă o formă aparte prin mișcările lui Polunin. Împreună cu efectele vizuale realizate de artistul Teun van der Zalm, *Bolero* a surprins esența conexiunii și regăsirii de sine. Treptat, am pătruns în intimitatea dansatorului. Ni s-a dezvăluit așa cum este el. Performance-ul lui Polunin, *Sacré*, bazat pe *Ritualul primăverii* al lui Igor Stravinski, a determinat publicul să înțeleagă de ce artistul este supranumit „băiatul rău al baletului mondial”. Mișcările sale grațioase au transpus pe scenă un cerc al vieții; un joc subtil, aflat în permanență la granița dintre agonie și extaz. În timpul spectacolului, Polunin s-a claustrat într-un cerc viu de frunze verzi, reprezentând schimbul continuu de energii cu natura care-l înconjoară. Pentru ca acest lucru să fie posibil, voluntarii-eroi ai festivalului și-au adunat forțele pentru a strânge toate frunzele necesare ca atmosfera să fie completă. La final, emoția publicului a răbufnit într-o rafală de aplauze interminabile; toți în picioare, toți privindu-l și admirându-l. Bineînțeles, curiozitatea spectatorilor nu s-a încheiat aici. Urmând un Q&A, Polunin a fost invitat să răspundă provocărilor publicului, care a dorit cu orice preț să îi înțeleagă intimitatea. Concluzia lui a fost simplă: „Cum pot să mă simt singur pe scenă, când am atâtia oameni în jur, care mă privesc?”. Pentru a închide cercul inițiat încă de la începutul seriei, Polunin a finalizat în glorie propriul show, dansând pe melodia lui Hozier - *Take Me to Church*. Surpriza seriei a fost întâmpinată, după cum era de așteptat, cu cea mai mare admirație din partea publicului. Cu siguranță, cel mai așteptat eveniment al acestei ediții TIFF a atins pe deplin nivelul așteptărilor! Poate chiar un pic mai mult.

Emanuela Susanu

Photo: Nicu Cherciu

Filmele franceze
de la **TIFF**
sunt prezentate
cu susținerea

**INSTITUT
FRANÇAIS**

Roumanie

www.institutfrancais.ro

**Vox
Pop**

„Cu ce impresii ai rămas după spectacolul lui Sergei Polunin?”

**AIDA ILIE,
36 DE ANI**

A fost spectacol! Când spun spectacol, mă refer la un tot unitar: atmosfera creată

de castel, momentul înserării, muzica bună din deschidere și, evident, apariția „rebelului” Polunin, care a transmis ceva prin arta sa. Bineînțeles, e și meritul echipei sale, dar pentru mine, ca om de imagine, a fost frumos. Și tare mi-aș dori să putem trece peste aceste etichete și chicoteli de babe de pe Târnaș despre ce tatuaje are sau cum se îmbracă sau ce simte el în interiorul lui. Just mind your own business and enjoy art!

**BEATRICE PLEȘCAN,
17 ANI**

Am rămas fascinată de cât de multe povești și sentimente profunde pot fi transmise printr-un

joc coregrafic.

**LILIANA SÎLI,
51 ANI**

Mi-a făcut plăcere să îl văd pe adevăratul Polunin. De la amprenta artistică până la atitudine.

Scurtmetraje românești II. Construcții

În cel de-al doilea calup de scurtmetraje, puteți viziona *Cântec de leagăn*, *31 de ore*, *Doi fără*, *Carmen de bezea*, *Trecut de ora 8* și *When Night Meets Dawn*

Cântec de leagăn / *Craddle*, cea mai nouă animație a lui Paul Mureșan, își poziționează narațiunea într-un cadru inspirat din folclor, discutând totodată despre o temă universală: dificultatea unor dinamici instabile de putere din interiorul unei familii. În doar 4 minute, filmul își desfășoară povestea în linii subțiri și tușe agresive, uneori în unghiuri distorsionate, pentru a marca fondul emoțional al personajelor. Totul pe fundalul unei melodii de Maria Tănase.

31 de ore / 31 hours îl are ca protagonist pe Alexandru Potocean în rolul unui medic care ratează o operație, cu prețul vieții pacientului. Regizorul Claudiu Mitcu este sensibil la procesul medicului, insistând asupra stării de extenuare în care se află și asupra sentimentului de vină. 31 de ore reușește să fie ușor-emoționant, mai ales din prisma subiectului complicat pe care îl abordează și a modului în care filmul îi explică greșeala medicului – pășind

Cântec de leagăn

în jurul mediului său domestic, care este în contrast cu sistemul abuziv de la spitalul în care muncește.

Doi fără / Still este o explorare lentă în interiorul unui apartament în care locuiesc el și ea (Dorian Boguță și Olimpia Melinte). Prin obiectivul grandangular al camerei, aceștia sunt urmăriți zi cu zi, seară cu seară, fără să vorbească sau măcar să se privească – decât cu coada ochiului. Regizoarea Miruna Minculescu construiește tensiune prin orchestrarea personajelor în spațiu, prin faptul că nu există tăieturi de montaj vizibile în film și pentru că folosește un fals plan secvență. Experimentul este interesat, iar la nivel dramaturgic, sunt plantate îndeajuns de multe detalii pentru ca drama nevorbită a personajelor să se devoaleze singură.

Carmen de bezea / Like Mother Used to Sing este un film care își compătimește

personajele. Sau, cel puțin, pe Carmen, care organizează ziua de naștere a mamei sale, o profesoară de pian megalomană. Regizoare Denisse Conn Tubacu își îngrijește bine personajele, astfel încât, în orice moment, este limpede ce anume simt și ceea ce doresc, chiar dacă doar se privesc. Frumusețea filmului constă în atmosfera densă a task-urilor mărunte și în ordonarea precisă a momentelor și re-percursiunilor lor.

When Night Meets Dawn este efervescent, poetic și impresionist. Personajul interpretat de Daniel Smîntină este un adolescent în căutarea prietenului său pierdut. Filmul se joacă cu o serie de micro-situații, care nu ar putea fi localizate într-un spațiu-timp exact, ci, în schimb, se întâmplă într-o realitate luxuriantă, bogată în detalii naturale și artificiale care fac ca aventura personajului să fie

atât candidă, cât și alienantă. Regizoarea Andreea Borțun excelează în imaginarea unui realism stilizat, care este în sine o experiență senzorială.

Trecut de ora 8 / No Singing After 8 este un musical simpatic realizat de Alex Pintică, în care două cupluri iau cina într-un apartament în care nu au voie să cânte după ora 8 seara, din cauza unui vecin habotnic. Problema este destul de complicată, pentru că cele patru personaje iubesc să comunice cântând. Printre versuri și linii melodice, se conturează o narațiune rotundă și dinamică despre dragoste, mici gelozii și despre controversate viziuni despre căsnicie.

Scurtmetraje românești II rulează astăzi, de la ora 13:00, la Cinema Florin Piersic.

Diana Smeu

Doina Levintza – „Jurnalul unui film: De ce trag clopotele, Mitică?”

Directorul de imagine Horia Lapteș a povestit cu nostalgie în curtea interioară a Muzeului de Artă din Cluj despre documentarul său „Fără titlu”, ce surprinde realizarea filmului „De ce trag clopotele, Mitică?” al lui Lucian Pintilie. O atmosferă prietenoasă și câteva cocktail-uri reci au ținut companie audienței pe tot parcursul prezentării acestui „jurnal video al unui film care va rămâne în istoria cinematografiei românești”, așa cum l-a numit directorul festivalului, Tudor Giurgiu. A urmat apoi lansarea albumului foto „Jurnalul unui film: De ce trag clopotele, Mitică?”, întocmit de creatoarea de modă Doina Levintza, designer de costume al filmului. Despre Pintilie, aceasta ne mărturisește că era “un regizor absolut fantastic, și muncitor și insistent” care nu dădea soluții oamenilor de pe platou, ci le prezenta situația și îi lăsa să se descurce, dificil de lucrat la

început, dar cu care se forma o conexiune ulterior. L-a cunoscut la Paris și s-a bucurat nespuse când cineastul i-a propus colaborarea. Colecția de fotografii este un omagiu adus muncii depuse de cei doi și de întreaga echipă de producție, la care autoarea a lucrat cu bucurie și cu plăcere de dimineața până seara, și documentează „felul în care au decurs filmările”. Și-a dorit să fie „un album așa cum l-ar vrea Pintilie” și poate fi achiziționat momentan de la Muzeul de Artă, urmând să apară și o variantă digitală care va fi mai accesibilă cititorilor de pretutindeni. În încheiere, designerul Lucian Broscătean, descoperit chiar de Doina Levintza în urmă cu douăzeci de ani, ne-a invitat la etaj pentru a privi colecția vestimentară „mind trip”, alături de un filmuleț alb-negru de prezentare.

Oana Balaci

Echipat pentru o super vară în cea mai rapidă rețea

Best Deals 5G

Xiaomi Redmi Note 10 5G
3,5 €/lună

Samsung Galaxy A32 5G
4,5 €/lună

cu Smart 15, prin Buy-Back 5G

Rețeaua#1
fibră și mobil

Brings you closer
to what matters

Dan Făinaru: “Romania Has at Least Four Top-Rate Directors, Which I Could Not Say About Germany”

Film critic Dan Făinaru was born in Romania before World War II and emigrated with his parents to Israel as a child. In his vast career, he participated in all the major festivals in the world and has followed the trajectory of many generations of filmmakers. AperiTIFF interviewed this longstanding friend of TIFF for this anniversary edition.

What are the joys of film criticism? I ask particularly for the younger generations eyeing this career.

If they're just starting off, they should change course. Right away. For me, film criticism today, especially with all this technological development, makes no sense. Truffaut and, before him, Goldwyn said that they each had two careers: their own, and the career as film critics. But when everyone can say their opinion on the internet, I don't know how far the influence of the film critic can extend. The film critic in the sense that we used to use this word — someone who works for a publication, sees all new films and writes their opinion regularly — is beginning to disappear. We're left with the academics.

You emigrated to Israel in your youth. When did you return to Romania for the first time? Do you remember any details from that moment?

I came back after a very long time: 52 years. It was a rather curious return. I had prepared a festival in Tel Aviv, but it couldn't take place because of the Palestinian resistance movement — there were bombings in the streets and so we weren't allowed to hold it. To calm down, my wife, who is always with me, thought that it would do us good to take a trip to Romania. We came for a week in March. I remembered things precisely, only everything seemed smaller than it once felt.

So you came back somewhere in the 2000s, by my calculations? 2001 or 2002.

Right around the birth of TIFF.

We did not know about TIFF. My relationship to the festival started, if I recall correctly, through Alex Leo Șerban, who was our connection. I think it's been 14-15 years now since we've been coming here regularly. It's a strange connection, which is different from what I feel in any other festival. I'm under the impression that I come to TIFF to visit my family. It's not exactly roots, because I left Romania before I could put down roots here. Still, it's this feeling that everyone speaks your language. And the truth is that I have always been received here as a returning family member. It's very nice and very

pleasant. It's an atmosphere that for me personally is very friendly.

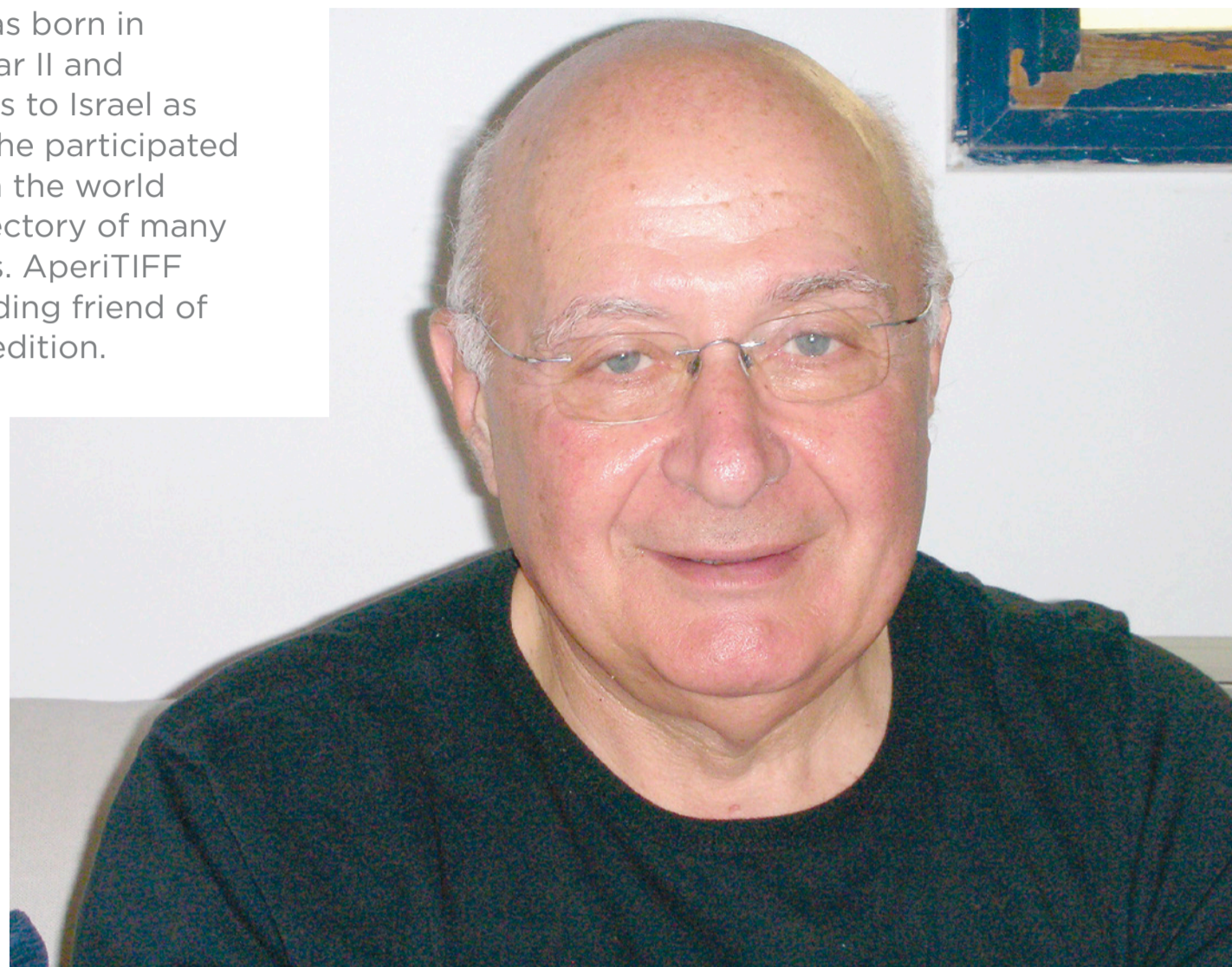
You have followed many generations of filmmakers. How can you tell that a first-time filmmaker has what it takes to become an important figure?

You can't always tell. I have to admit that Cristi Puiu's first film did not tell me that *Lăzărescu* was going to come after it. Truth is that at first I was a little put off by the way the characters spoke. I got used to it in the meanwhile, but when I showed it at the Tel Aviv cinémathèque lots of Romanian émigrés were shocked — they did not know that people spoke like that in the street.

I suspect that you had in your career that moment when you saw the film of an unknown filmmaker and felt something important there.

Joachim Trier. His first film, *Reprise*, made me understand that he had great talent. On the other hand, you always wonder whether someone can find a way to continue to make films. That is a huge question these days. I have to admit that making a film in Romania, going through all the bureaucratic ringers in Romania, is a near-miracle. So I wouldn't dare be too critical. Romania has at least four top-rate directors, which I could not say about Germany.

Ion Indolean

SURPRISE SCREENING

Cannes Best Director-winning *Annette* Screens at TIFF

“Breathing will not be tolerated during the show” — thus begins *Annette*, Leos Carax's extraordinary musical which brought him a Best Director award in Cannes this year.

“So may we start,” sing Ron and Russell Mael aka The Sparks Brothers, who wrote the script and the music for the film, as they come out of their recording studio to join the cast. Their voices and rhythms rise along with our adrenaline as we try to reach climax of the film.

Henry (Adam Driver) and Ane (Marion Cotillard) are both famous. He, an artist adored for his violent, very darkly hu-

morous performances. She, an exquisite opera soprano. Radical opposites, they are in love. Out of this love comes a child, *Annette*, who changes everything.

Annette is a rock opera about stars who live off of and for the talents that brought them glory. We are plunged in a world where audiences react in unison, like a choir that dictates destinies. The story contorts into a melodrama with fantastic accents; it begs not to be taken serious-

ly while simultaneously, and insistently, pushing every emotional button. What we have here is a Great Love vanquished by Ego, some merciless ghosts, and a doll-like child who looks like Chucky but sings like an angel. Last but not least, the little singing demo Driver gave at the end of *Mar-*

riage Story turns out to be a pallid spark from what is here a raging fire that consumes an entire film. Completely paralyzing, *Annette* is a musical that is larger than any screen that may try to contain it.

Annette (2021) screens today at the Students Culture House at 1:30 PM. Directed by Leos Carax. Starring: Adam Driver, Marion Cotillard, Simon Helberg.

Crăița Nanu

UNIRII SQUARE

Night of the Kings

Cinema has in its DNA something composite and tentacular which borrows from other arts and adds to film things that may not be filmic but are awfully filmable.

Night of the Kings uses the ancestral institution of the storyteller in order to include interpretative dance and narrative exoticisms in something that would have otherwise been a banal film about power struggles between the walls of a prison.

The prison is somewhere in the middle of the jungle, the guardians are almost absent, and the protagonist in *Night of the Kings* is more of a pretext for a series of simulations and simulacra that intersect following archaic rhythms according to a brutal ritual.

This description may sound complicated and pretentious, but Philippe Lacôte's film is simple and fascinating, accessible and thrilling to follow. The boy telling his life seeks to become the new storyteller of the penitentiary. He is a Sheherazade in an ultra-violent Carandiru which works according to rules and codes handed down from seemingly immemorial times. The head of the jail is not the head of the guardians, the story the boy tells as his audi-

ence dances is not (only) the story of the boy. The rhythm in which the boundaries between criminal plots and ritual preparations meld with a fictionalized past is so finely tuned that *Night of the Kings* takes its place on a very select shelf of films about stories and story-

tellers that create their own mythology as the scenes lay down on the screen.

Night of the Kings (France, Côte d'Ivoire, Canada, Senegal, 2020) screens in the Unirii Square Open Air on Saturday, July 31, at 8:30PM, after the TIFF.20 Awards Ceremony. Director: Philippe Lacôte. Starring: Koné

Bakary, Steve Tientcheu, Rasmane Ouedraogo. The event will also feature a concert by Damian & Brothers and Mădălina Pavăl (TRIO). The film also screens at the Florin Piersic Cinema on Sunday, August 1, at 6 PM.

Cristi Mărculescu

UNIRII SQUARE

Persian Lessons

There is certain dose of the absurd in any tragedy, comedy, or text written for the theatre or film. It is used for either comedic or dramatic effect, overtly or covertly. Vadim Perelman's *Persian Lessons* places this absurd any (pre)text written for cinema in one of the most horrible places and contexts it could: a concentration camp in which a young Jewish man has the incredible chance of surviving by pretending that he is, in fact, Iranian. Little Gilles (Nahuel Pérez Biscayart) is miraculously saved from an enormous chain of potentially lethal events by one of the Nazi officers' decision that he is the right person to teach him Persian.

Going beyond the obvious origins of the dramatic trope of the travesty (the stolen identity trick goes way back to Ancient Greece, through *Commedia dell'arte*), Perelman also draws on the stylistic weapons of the thriller, without avoiding horror notes or the comic potential of Gilles's

absurd attempts at staying alive. *Persian Lessons* is as much about canonic formulas (Holocaust and war films) as about a fascinating approach that directs the protagonist's game with death from multiple angles. The protagonist, is worth mentioning, doesn't speak a word of Persian; for him, the risk of forgetting the invented words he teaches the Nazi officers is death.

It is worth mentioning that young Nahuel Pérez Biscayart is the kind of talented young star that only French cinema could offer film lovers everywhere.

Persian Lessons (Russia-Belarus-Germany) screens at Mărăști Cinema on Saturday, July 30, at 7:30 PM. Director: Vadim Perelman. Starring: Nahuel Pérez Biscayart, Lars Eidinger, Jonas Nay.

Cristi Mărculescu

ROMANIAN DAYS

The Campaign Brings to TIFF Favorite Romanian Pastimes

Marian Crișan's fourth feature brings to TIFF three favorite Romanian pastimes: meals, parties, and booze! Things start off slowly. Until they go downhill fast. An apparently banal accident — a car breaking down — is the inciting incident for an unexpected chain of events. But it's not just any car: it is the car of Minister Silvestru Mocanu (Ion Sapdaru) and his unwavering companion and supporter Adi, which breaks down near the small town of Salonta.

Crișan's delightful satire about the workings of Romanian elections campaigns takes on (un)expected turns: to get votes, Mocanu pretends to have done his military stage in Lugoj (or is it Brașov?) with his old friend, the nice and quiet tractor driver Viorel (Ovidiu Crișan). The

dead are summoned out to vote. Anything is possible for this European Parliament candidate.

Stupidity and naiveté on a mass level compete with venality at the top. The result is a bitter-sweet tragicomedy which is not afraid to call a spade a spade and to represent the absurd in our reality. This acid satire of the political class presents us with a confusion position: should we laugh or cry? Let's all find the answer together at TIFF.

The Campaign (Romania, 2020) screens at the Students Culture House on Saturday, July 31, at 6:30 PM. Director: Marian Crișan. Starring: Maria Junghetu, Sorin Cociș, Ion Sapdaru, Petru Ghiambășan, Ovidiu Crișan.

Emanuela Susanu

TIFF moments

Concert Meltin Dice. Foto: Andra Salaoru

Atelier de animație. Foto: Andreea Boros

Cine-Concert Malombra. Foto: Mihai Chirilov

Agenda zilei

31
07

CASA TIFF

11.00 TIFF TALK

echipa filmului "Spioni de ocazie"

12.00 TIFF TALK

echipa filmului "Căutătorul de vânt"

17.00 InspiraTIFF

Doina Levintza

MUZEUL DE ARTĂ

17.30 Film

Tu, ăla cu mustață
(r. Răzvan Oprescu) &
Waiting Takes Time
documentar de Valentin Anghel

ABONEAZĂ-TE PÂNĂ PE 29 IULIE LA

TIFF UNLIMITED

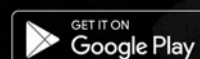
Cinema-ul tău alternativ. De acasă.

SALE
23 IULIE - 26 SEPTEMBRIE

ȘI PRIMEȘTI:

- ACCES LA TIFF UNLIMITED PARTY* - JOI, 29 IULIE
- CELE MAI BUNE LOCURI ÎN CINEMATOGRAFELE TIFF

15 €** | 27 €** | 50 €**
3 luni | 6 luni | 12 luni

Mai multe detalii pe unlimited.tiff.ro la secțiunea Unlimited Summer*Detalii acces Unlimited Party la adresa unlimited@tiff.ro

**Prețurile includ TVA. Toate tipurile de abonament beneficiază de acces gratuit timp de o lună